

Molde kommune

Rådmannen

Arkiv: U60 &00
Saksmappe: 05/01066-2
Saksbehandler: Askjell Hagset
Dato: 11.03.05

Arbeids- og sosialdepartementet

Vedlegg 1

S.nr. 200500983 - 35

Saksframlegg

Endringer i alkohollovens forskrifter m.v. - høring.

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
025/05	Drifts- og forvaltningsstyret	20.04.05
045/05	Molde formannskap	26.04.05

Rådmannens forslag til vedtak:

Med henvisning til foreliggende høringsnotat datert 1. mars 2005 vedr. forslag om endringer i alkohollovens forskrifter mv. vil Molde kommune gi følgende uttalelse til de foreslåtte endringer i forskriftene som har spesiell betydning for kommunen som bevillingsmyndighet/kontrollmyndighet:

1. Åpne eller anonyme kontroller.

Med utgangspunkt i erfaringer fra utøvelsen av kontrollvirksomheten etter gjeldende bestemmelser, påpekes viktigheten av at forskriftenes bestemmelser i § 10-7 om at kontrollene også kan gjennomføres anonymt, blir opprettholdt. Dersom kontroller ikke kan gjennomføres anonymt er det store muligheter for at kontrollen blir lite effektive og lett kan bli illusorisk. Bevillingshavernes rettssikkerhet bør kunne ivaretas på en god måte ved at kontrollørene etter utført kontroll, alltid skal presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for eventuelle merknader til utøvelsen av bevillingen. Videre vil bevillingshaverne alltid få anledning til å ivareta sine interesser, ved at alle kontrollrapporter blir oversendt til bevillingshaverne til uttalelse før eventuelle sanksjoner blir iverksatt.

2. Saksgang for kontrollrapporter.

Den foreslåtte bestemmelsen i forskriftenes § 10-8 om at kontrollrapporter skal sendes bevillingsmyndigheten om sosialtjenesten bør endres slik at en byråkratisk ordning som dette kan unngås. Kontrollrapporter bør sendes direkte til den forvaltningsenhet som er saksansvarlig for dette forvaltningsområdet.

3. Frekvens på kontroller.

Den foreslåtte formulering av forskriftenes § 10-9 synes lite hensiktsmessig og legger opp til en unødig detaljstyring av kommunen som kontrollmyndighet. Bestemmelsen vil også bli vanskelig å forholde seg til. Etter nærmere vurdering tilrås at paragrafen gis følgende formulering:

"§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal i utgangspunktet kontrolleres minst 3 ganger årlig."

Ved å sette inn "i utgangspunktet" antydes det et ønske om minst 3 kontroller ved hvert sted, men gir likevel kommunene større frihet til å organisere dette ut fra hva behovet tilsier.

4. **Bevillingsgebyr for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.**
Det vises til de foreslåtte bestemmelsene i forskriftenes § 11-2. Molde kommune har ikke noe å bemerke til de foreslåtte endringer av gebyrsatsene.

Behandling i Drifts- og forvaltningsstyret - 20.04.05:

Votering:

1. Første avsnitt i rådmannens forslag til vedtak - vedtatt enstemmig.
2. Pkt. 1. i rådmannens forslag til vedtak - vedtatt enstemmig.
3. Pkt. 2. i rådmannens forslag til vedtak - vedtatt med 7 mot 1 stemme (1 Krf).
4. Pkt. 3. i rådmannens forslag til vedtak - vedtatt med 7 mot 1 stemme (1 Krf).
5. Pkt. 4. i rådmannens forslag til vedtak - vedtatt enstemmig.

Forslag til uttalelse fra Drifts- og forvaltningsstyret - 20.04.05:

Med henvisning til foreliggende høringsnotat datert 1. mars 2005 vedr. forslag om endringer i alkohollovens forskrifter mv. vil Molde kommune gi følgende uttalelse til de foreslåtte endringer i forskriftene som har spesiell betydning for kommunen som bevillingsmyndighet/kontrollmyndighet:

1. **Åpne eller anonyme kontroller.**
Med utgangspunkt i erfaringer fra utøvelsen av kontrollvirksomheten etter gjeldende bestemmelser, påpekes viktigheten av at forskriftenes bestemmelser i § 10-7 om at kontrollene også kan gjennomføres anonymt, blir opprettholdt. Dersom kontroller ikke kan gjennomføres anonymt er det store muligheter for at kontrollen blir lite effektive og lett kan bli illusorisk. Bevillingshavernes rettssikkerhet bør kunne ivaretas på en god måte ved at kontrollørene etter utført kontroll, alltid skal presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for eventuelle merknader til utøvelsen av bevillingen. Videre vil bevillingshaverne alltid få anledning til å ivareta sine interesser, ved at alle kontrollrapporter blir oversendt til bevillingshaverne til uttalelse før eventuelle sanksjoner blir iverksatt.
2. **Saksgang for kontrollrapporter.**
Den foreslåtte bestemmelsen i forskriftenes § 10-8 om at kontrollrapporter skal sendes bevillingsmyndigheten om sosialtjenesten bør endres slik at en byråkratisk ordning som dette kan unngås. Kontrollrapporter bør sendes direkte til den forvaltningsenhet som er saksansvarlig for dette forvaltningsområdet.
3. **Frekvens på kontroller.**
Den foreslåtte formulering av forskriftenes § 10-9 synes lite hensiktsmessig og legger opp til en unødig detaljstyring av kommunen som kontrollmyndighet. Bestemmelsen vil også bli vanskelig å forholde seg til. Etter nærmere vurdering tilrås at paragrafen gis følgende formulering:

"§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal i utgangspunktet kontrolleres minst 3 ganger årlig."

Ved å sette inn "i utgangspunktet" antydes det et ønske om minst 3 kontroller ved

hvert sted, men gir likevel kommunene større frihet til å organisere dette ut fra hva behovet tilsier.

4. Bevillingsgebyr for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.

Det vises til de foreslåtte bestemmelsene i forskriftenes § 11-2. Molde kommune har ikke noe å bemerke til de foreslåtte endringer av gebyrsatsene.

Behandling i Molde formannskap - 26.04.2005:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Molde formannskap - 26.04.2005:

Med henvisning til foreliggende høringsnotat datert 1. mars 2005 vedr. forslag om endringer i alkohollovens forskrifter mv. vil Molde kommune gi følgende uttalelse til de foreslåtte endringer i forskriftene som har spesiell betydning for kommunen som bevillingsmyndighet/kontrollmyndighet:

1. Åpne eller anonyme kontroller.

Med utgangspunkt i erfaringer fra utøvelsen av kontrollvirksomheten etter gjeldende bestemmelser, påpekes viktigheten av at forskriftenes bestemmelser i § 10-7 om at kontrollene også kan gjennomføres anonymt, blir opprettholdt. Dersom kontroller ikke kan gjennomføres anonymt er det store muligheter for at kontrollen blir lite effektive og lett kan bli illusorisk. Bevillingshavernes rettssikkerhet bør kunne ivaretas på en god måte ved at kontrollørene etter utført kontroll, alltid skal presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for eventuelle merknader til utøvelsen av bevillingen. Videre vil bevillingshaverne alltid få anledning til å ivareta sine interesser, ved at alle kontrollrapporter blir oversendt til bevillingshaverne til uttalelse før eventuelle sanksjoner blir iverksatt.

2. Saksgang for kontrollrapporter.

Den foreslåtte bestemmelsen i forskriftenes § 10-8 om at kontrollrapporter skal sendes bevillingsmyndigheten om sosialtjenesten bør endres slik at en byråkratisk ordning som dette kan unngås. Kontrollrapporter bør sendes direkte til den forvaltningsenhet som er saksansvarlig for dette forvaltningsområdet.

3. Frekvens på kontroller.

Den foreslåtte formulering av forskriftenes § 10-9 synes lite hensiktsmessig og legger opp til en unødig detaljstyring av kommunen som kontrollmyndighet. Bestemmelsen vil også bli vanskelig å forholde seg til. Etter nærmere vurdering tilrås at paragrafen gis følgende formulering:

"§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal i utgangspunktet kontrolleres minst 3 ganger årlig."

Ved å sette inn "i utgangspunktet" antydes det et ønske om minst 3 kontroller ved hvert sted, men gir likevel kommunene større frihet til å organisere dette ut fra hva behovet tilsier.

4. Bevillingsgebyr for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.

Det vises til de foreslåtte bestemmelsene i forskriftenes § 11-2. Molde kommune har ikke noe å bemerke til de foreslåtte endringer av gebyrsatsene.

Saksopplysninger

INNLEDNING.

Ved brev av 01.03.2005 har Arbeids- og Sosialdepartementet oversendt høringsnotat datert 1. mars 2005, vedrørende endringer i alkohollovens forskrifter mv., bl.a. til landets kommuner til uttalelse. Høringsfristen er satt til 01.05.2005.

//.

Når det gjelder bakgrunnen for de aktuelle forskriftsendringer og oversikt over høringsnotatets hovedinnhold vises til utskrift av pkt. 1.2 og 1.3 i høringsnotatet, som følger vedlagt sammen med forslag til endrede forskrifter.

Grunnlaget for de foreslåtte endringene av forskriftene er de endringer i alkoholloven som er vedtatt ved lov av 17.12.2004.

Av de vedtatte lovendringer som har spesiell betydning for kommunen som bevillingsmyndighet kan nevnes følgende:

Alkohollovens § 1-3 Definisjon av alkoholholdig drikk.

Regelverkets basisinndeling av alkoholholdig drikk i typene øl, vin og brennevin er endret til en inndeling som baserer seg på alkoholinnhold målt i volumprosent.

Betegnelsen alkoholholdig drikk brukes som fellesbetegnelse på drikk som inneholder mer enn 2,5 volumprosent alkohol. Enhver drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer, regnes som brennevin.

En bevilling kan omfatte alkoholholdig drikk med høyest 4,7 volumprosent alkohol, alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnhold enn 22 volumprosent eller all alkoholholdig drikk. En bevilling kan utvides til å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som ikke er brennevin, eller til innførsel av slik alkoholholdig drikk som bevillingen omfatter, for salg eller skjenking i egen virksomhet.

Alkohollovens § 1-9 Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger, er endret slik at det ikke lenger er et krav at kommunen skal opprette kontrollutvalg i medhold av alkoholloven.

Alkohollovens § 1- 12 Delegasjon, er opphevet. Dette innebærer at de ordinære delegasjonsbestemmelsene i kommuneloven kommer til anvendelse også ved delegering av myndighet i medhold av alkoholloven. Dette gir kommunene større mulighet til delegering av myndighet, dersom det er ønskelig.

VURDERING.

Av de endringer i forskrifter til alkoholloven som blir foreslått i foreliggende høringsnotat vil rådmannen spesielt kommentere følgende:

1. **Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger.**

Kontrollutvalg.

Som nevnt ovenfor er alkohollovens § 1-9 endret slik at det ikke lenger er krav om at kommunen skal opprette kontrollutvalg i medhold av alkoholloven. De av forskriftenes bestemmelser som regulerer dette vil nå foreslått opphevet, jfr. kap. 10 i forslag til forskrifter.

At bestemmelsene nå er foreslått endret slik at kommunen ikke har plikt til å opprette kontrollutvalg, betyr ikke at kommunen ikke kan opprette slikt utvalg dersom det anses ønskelig. Det vil således være opp til kommunen selv å avgjøre om kontrollutvalg skal opprettes og om hvordan kontrollen skal organiseres. Etter dagens ordning er funksjonen som kontrollutvalg i medhold av alkoholoven, for Molde kommune tillagt drifts- og forvaltningsstyret. Fra rådmannens side ser en ingen grunn til at denne ordningen ikke kan fungere selv om forskriftene blir endret slik som foreslått.

Åpne eller anonyme kontroller.

I tilknytning til forskriftenes § 10-7 blir det bl.a. vurdert om kontrollen av salgs- og skjenkebevillinger skal foregå åpent eller anonymt.

Etter gjeldende forskrifter kan kontrollen foregå åpent eller anonymt. Etter utført kontroll skal kontrollørene alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

Fra serveringsbransjen er det gitt uttrykk for ønske om at kontrollørene blir pålagt å gi seg til kjenne under utførelsen av kontrollen. Dette er bl.a. begrunnet i hensyn til bevillingshavernes rettssikkerhet.

Med utgangspunkt i erfaringer fra utøvelsen av kontrollvirksomheten etter gjeldende bestemmelser, vil rådmannen påpeke viktigheten av at forskriftens bestemmelse om at kontrollen kan gjennomføres anonymt, blir opprettholdt. Dersom kontroller ikke kan gjennomføres anonymt er det store muligheter for at kontrollen blir lite effektiv og lett kan bli illusorisk. Rettssikkerheten bør kunne ivaretas ved at kontrollørene etter avsluttet kontroll er pålagt å presentere seg for stedets ansvarshavende og redegjøre for de forhold som er registrert ved gjennomføring av kontrollen. Dersom bevillingshaveren og ansvarshavende til enhver til følger opp gjeldende bestemmelser i alkoholoven m/forskrifter vedrørende utøvelse av bevillingen, vil bevillingshaverne ikke ha noe å frykte selv om kontrollørene opptrer anonymt ved gjennomføring av kontrollene.

En vil i denne sammenheng også påpeke at kontrollørene etter utført kontroll skal utstede skriftlig rapport fra kontrollen, som skal sendes bevillingshaveren innen en uke, med adgang for bevillingshaveren å uttale seg innen to uker.

For å sikre at fristene blir overholdt har Molde kommune etablert en rutine slik at kontrollørene sender rapportene til drifts- og forvaltningsavdelingen som saksansvarlig for dette forvaltningsområdet. Avdelingen sendes så rapportene ut til bevillingshaverne med adgang til å uttale seg innen to uker.

Saksgang for kontrollrapporter.

Fra departementet blir det i § 10-8 i de reviderte forskriftene foreslått at rapportene fra kontrollørene skal sendes bevillingsmyndigheten via sosialtjenesten.

I denne sammenheng vil rådmannen vise til at de vedtatte endringene av alkoholoven og de foreslåtte endringene av forskriftene, fra departementet bl.a. er begrunnet med ønsket om å forenkle statlig regelverk rettet mot kommunesektoren. På dette grunnlag virker det lite hensiktsmessig å opprettholde en byråkratisk ordning om at rapportene skal framsendes via sosialtjenesten. Vi er av den oppfatning at sosialtjenesten er belastet nok med andre oppgaver uten at de også skal bli belastet med disse sakene, som et ekstra ledd i behandlingsprosessen.

Rapportene fra kontrollørene bør etter rådmannens oppfatning sendes direkte til den forvaltningsenheten som er saksansvarlig for dette forvaltningsområdet.

Frekvens på kontroller.

Etter § 10-9 i forslag til revidert forskrift skal salgs- og skjenkestedene kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

Etter rådmannens oppfatning legger den nye formuleringen av forskriftens § 10-9 opp til en unødig detaljstyring av kommunen som bevillingsmyndighet/kontrollmyndighet, noe som departementet ellers har en uttalt hensikt med å unngå. Bestemmelsen vil også være vanskelig å forholde seg til.

Forholdene på dette området vil etter rådmannens oppfatning være svært forskjellige fra kommune til kommune. På denne bakgrunn bør det legges opp til en mer fleksibel bestemmelse for regulering av frekvens på kontroller. Etter nærmere vurdering har rådmannen stor sans for en formulering slik Bergen kommune har gitt uttrykk for, der det er antydning følgende formulering:

"§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal i utgangspunktet kontrolleres minst 3 ganger årlig."

Ved å sette inn "i utgangspunktet" antydes det et ønske om minst 3 kontroller ved hvert sted, men gir likevel kommunene større frihet til å organisere dette ut fra hva behovet tilsier.

2. Bevillingsgeby for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.

Som det framgår av foranstående er regelverkets basisinndeling av alkoholholdig drikk endret til en inndeling som baserer seg på alkoholinhold målt i volumprosent.

På denne bakgrunn og på grunn av at satsene i forskriftene ikke er endret på mange år, er forskriftens § 11-2 foreslått endret til følgende:

§ 11-2. Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

0,16 kr pr vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

Skjenking av alkoholholdig drikk:

0,31 kr pr vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol.

0,85 kr pr vareliter drikk som inneholder over 4,7 og høyst 22 volumprosent alkohol.

2,79 kr pr vareliter drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer.

Bevillingsgebyret utgjør pr år minimum kr 1.200 for salg og kr 3.500 for skjenking.

Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 250 pr gang.

Rådmannens har ikke noe å bemerke til de foreslåtte endringer av gebyrsatsene.

OPPSUMMERING AV RÅDMANNENS VURDERING/TILRÅDNING.

Med henvisning til foranstående kan det gis følgende oppsummering av rådmannens merknader:

1. Åpne eller anonyme kontroller.

Med utgangspunkt i erfaringer fra utøvelsen av kontrollvirksomheten etter gjeldende bestemmelser, påpekes viktigheten av at forskriftenes bestemmelser i § 10-7 om at kontrollene også kan gjennomføres anonymt, blir opprettholdt. Dersom kontroller

ikke kan gjennomføres anonymt er det store muligheter for at kontrollen blir lite effektive og lett kan bli illusorisk. Bevillingshavernes rettssikkerhet bør kunne ivaretas på en god måte ved at kontrollørene etter utført kontroll, alltid skal presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for eventuelle merknader til utøvelsen av bevillingen. Videre vil bevillingshaverne alltid få anledning til å ivareta sine interesser, ved at alle kontrollrapporter blir oversendt til bevillingshaverne til uttalelse før eventuelle sanksjoner blir iverksatt.

2. Saksgang for kontrollrapporter.

Den foreslåtte bestemmelsen i forskriftenes § 10-8 om at kontrollrapporter skal sendes bevillingsmyndigheten om sosialtjenesten bør endres slik at en byråkratisk ordning som dette kan unngås. Kontrollrapporter bør sendes direkte til den forvaltningsenhet som er saksansvarlig for dette forvaltningsområdet.

3. Frekvens på kontroller.

Den foreslåtte formulering av forskriftenes § 10-9 synes lite hensiktsmessig og legger opp til en unødig detaljstyring av kommunen som kontrollmyndighet. Bestemmelsen vil også bli vanskelig å forholde seg til. Etter nærmere vurdering tilrås at paragrafen gis følgende formulering:

"§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal i utgangspunktet kontrolleres minst 3 ganger årlig."

Ved å sette inn "i utgangspunktet" antydes det et ønske om minst 3 kontroller ved hvert sted, men gir likevel kommunene større frihet til å organisere dette ut fra hva behovet tilsier.

4. Bevillingsgebyr for salg og skjenking av alkoholholdig drikk.

Det vises til de foreslåtte bestemmelsene i forskriftenes § 11-2. Molde kommune har ikke noe å bemerke til de foreslåtte endringer av gebyrsatsene.

Med henvisning til foranstående fremmes saken for behandling i drifts- og forvaltningsstyret og formannskapet.

Hilmar Windstad

Magne Orten

1.2 Bakgrunnen for revisjonen

Det er vedtatt en rekke endringer i alkoholloven, jf. Ot.prp. nr. 86 (2003–2004), Innst. O. nr. 19 (2004–2005) og Besl. O. nr. 20 (2004–2005), se lov 17. desember 2004 nr. 86 om endringer i lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk mv. og enkelte andre lover.

Lovendringene omfatter følgende hovedpunkter:

- Endringer knyttet til kommunen som bevillingsmyndighet. Med det mål å foreta endringer som vil gi kommunen større frihet til å organisere sitt alkoholpolitiske arbeid mer effektivt på basis av lokale forhold, er det vedtatt en rekke endringer knyttet til kommunal styring, saksbehandling og kontroll.
- Endringer knyttet til bevillingssystemet for salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Regelverkets basisinndeling av alkoholholdig drikk i typene øl, vin og brennevin er endret til en inndeling som baserer seg på alkoholinnhold (målt i volumprosent).
- Endringer knyttet til vilkårene for grossistvirksomhet. Bevillingsordningen for import og engrossalg av alkoholholdig drikk er vedtatt erstattet av en registreringsordning i regi av toll- og avgiftsmyndighetene.
- Endringer knyttet til rammevilkårene for AS Vinmonopolets virksomhet.

Der hvor det i notatet her vises til vedtatte endringer i alkoholloven uten nærmere henvisning, menes de endringer som er vedtatt i henhold til Ot.prp. nr. 86 (2003–2004).

En rekke av de vedtatte endringene i alkoholloven medfører behov for tilsvarende endringer i forskriftsverket. Dette innebærer at enkelte av forslagene i høringsnotatet her er av rent teknisk karakter, da de vedtatte endringene i alkoholloven krever disse oppdateringene i forskriftene. I Ot.prp. nr. 86 (2003–2004) ble det varslet at departementet etter behandlingen av odelstingsproposisjonen i Stortinget, ville komme tilbake med et forslag til forskriftsrevisjon for å komplettere enkelte av de systematiske endringene som ble foreslått.

I Ot.prp. nr. 86 (2003–2004) varslet departementet videre at man i forskriftsrevisjonen også ville komme tilbake til en rekke andre spørsmål knyttet til utformingen av forskriftene til alkoholloven. I notatet her følger departementet opp signalene fra Ot.prp. nr. 86 (2003–2004). Departementet foreslår derfor også en rekke endringer i forskriftsverket som ikke er knyttet til de vedtatte endringene i alkoholloven.

De vedtatte endringene i alkoholloven er ikke trådt i kraft. Etter departementets oppfatning er det hensiktsmessig at endringene i loven og forskriftene trer i kraft samtidig. Departementet vil komme tilbake til ikrafttredelsesspørsmålet så raskt som mulig etter høringsfristen utløp. Departementet vil videre, i samarbeid med Sosial- og helsedepartementet, sikre at det i forbindelse med ikrafttredelsen av endringene i regelverket gis god informasjon om endringene.

1.3 Høringsnotatets hovedinnhold

I **kapittel 2** gjennomgås kontrollsystemet for kommunale bevillinger. Det er foretatt en full gjennomgang av kontrollforskriften, og flere av dagens bestemmelser er foreslått endret. Endringene vil blant annet bidra til å gi kommunene større fleksibilitet ved organiseringen og utøvelsen av kontrollen. Videre foreslås det inntatt et nytt kapittel 10A i alkoholforskriften som fastsetter krav om internkontroll for innehavere av salgs- og skjenkebevillinger.

I **kapittel 3** gjennomføres nødvendige forskriftsendringer som følge av endringene i alkohollovens system for kategorisering av alkoholholdig drikk. Etter det nye systemet inndeles alkoholholdig drikk etter alkoholstyrke – mot tidligere alkoholtypene øl, vin og brennevin.

I **kapittel 4** gjennomgås nivået og regelverket for bevillingsgebyrene for salgs- og skjenkebevillingene, samt bevillingsgebyrene for tilvirkningsordningen. Det foreslås justeringer av gebyrene.

Bevillingsordningen for grossister er vedtatt opphevet, og i **kapittel 5** foreslås det å oppheve forskrifter som knytter seg til denne ordningen. Retten til engrossalg skal i stedet knytte seg til registrering hos toll- og avgiftsetaten etter særavgiftsregelverket, og det foreslås endringer i særavgiftsforskriften og engrosforskriften for å gjennomføre dette.

I **kapittel 6** foreslås forskrifter om opprettelse av et nytt register over alle bevillingshavere og grossister. Det allerede eksisterende saksbehandlingsregisteret for engros- og tilvirkningsbevillinger videreføres for tilvirkere.

I **kapittel 7** foreslås det å presisere forskriftsbestemmelsene knyttet til alkoholreklameforbudet. Det foreslås å presisere at forskriften ikke inneholder noe unntak fra forbudet i alkoholloven mot reklame for andre varer med samme merke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk. I tillegg innarbeides Høyesteretts tolkning av adgangen til å bruke logo og sponing.

I **kapittel 8** drøftes behovet for å utarbeide forskrifter om innholdet i den kommunale alkoholpolitiske handlingsplanen. Departementet vil ikke foreslå slike forskrifter nå.

I **kapittel 9** foreslås det å endre dagens bestemmelse om hvilke mengder brennevin kan skjenkes i, herunder unntaksbestemmelsen for såkalte "cocktails".

Det foreslås i **kapittel 10** å gi en uttrykkelig bestemmelse om bevillingshavers plikt til å sørge for at personer som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater skjenkestedet.

I **kapittel 11** foreslås det å oppdatere alkoholforskriftens regler om unntak fra aldersbestemmelsene for servering og salg i opplæringssituasjoner slik at bestemmelsene samsvarer med begrepene i opplæringslova av 1998.

I **kapittel 12** foreslås tekniske endringer i forskriftene som følge av de vedtatte endringene i alkoholloven.

Kapittel 13 omhandler forslagenes økonomiske og administrative konsekvenser.

Forslagene til forskriftsendringer er tatt inn i **kapittel 14**.

14 Forslag til forskriftsendringer

14.1 Forslag til endringer i forskrift 11. desember 1997 nr. 1292 om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Det foreslås at alkoholforskriften i sin helhet skal lyde:

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv.

Del I

Kapittel 1. Skjenking av alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-7 c, 1-9 og 4-7)

§ 1-1. Dette kapittel gjelder for all skjenking av alkoholholdig drikk i henhold til bevilling. For skjenkebevilling gitt med hjemmel i alkoholloven § 5-2 gjelder kapitlet så langt det passer.

§ 1-2. Skjenking av alkoholholdig drikk skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

§ 1-3. Bevillingshaver og styrer er ansvarlig for at skjenkingen foregår i overensstemmelse med alkoholloven og bestemmelser gitt med hjemmel i den.

Bevillingshaver og styrer plikter å føre tilsyn med de ansattes utøvelse av skjenkingen, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for skjenking av alkoholholdig drikk, og ellers gitt den nødvendige veiledning for virksomheten.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortreder.

§ 1-4. Lærlinger og lærekandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i kokk- eller servitørfag i videregående skole under praktisk opplæring i bedrift, som ikke har nådd den alder som er fastsatt i alkoholloven § 1-5 tredje ledd, kan likevel servere alkoholholdig drikk til gjester når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen.

Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor servering av alkoholholdig drikk inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 1-5. Personer som er åpenbart påvirket av rusmidler må ikke gis adgang til skjenkestedet.

Dersom en person som er åpenbart påvirket av rusmidler befinner seg på skjenkestedet, har bevillingshaver plikt til å sørge for at vedkommende forlater stedet.

§ 1-6. Skjenking av alkoholholdig drikk med 22 volumprosent alkohol eller mer må ikke skje til person under 20 år.

Skjenking av alkoholholdig drikk med lavere alkoholinnehold enn 22 volumprosent må ikke skje til person under 18 år. Det samme gjelder skjenking av drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

§ 1-7. Serveringspersonalet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at gjestene legitimerer sin alder.

§ 1-8. Alminnelig skjenkebevilling kan inkludere selvservering fra kjøleskap på hotellrom.

Lu 045/05
2

Det må påses at alkoholholdig drikk og drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol, ikke er tilgjengelig for mindreårige.

§ 1-9. *Drikk som inneholder en eller to alkoholsterke komponenter, kan inneholde enten 2 eller 4 cl slik alkoholholdig drikk. Drikk som inneholder tre eller flere alkoholsterke komponenter, kan inneholde opp til 6 cl slik alkoholholdig drikk.*

Med alkoholsterke komponenter menes i denne bestemmelsen drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer.

Til samme person kan det av gangen bare skjenkes én drikk som omfattes av første ledd.

§ 1-10. Det må ikke skjenkes alkoholholdig drikk til person som er åpenbart *påvirket av rusmidler*, eller skjenkes på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart *påvirket*.

§ 1-11. Sitter flere personer sammen og en eller flere av dem er åpenbart *påvirket av rusmidler*, må det ikke serveres alkoholholdig drikk til noen av dem før den eller de *påvirkede* er fjernet.

§ 1-12. Det må påses at personer som ikke fyller alderskravene i § 1-5 ikke drikker alkohol som skjenkes andre gjester.

§ 1-13. Det må påses at gjestene ikke nyter *medbrakt* alkoholholdig drikk, eller medtar alkoholholdig drikk når de forlater skjenkestedet.

Kapittel 2. Skjenkesteders plikt til å føre alkoholsvake og alkoholfrie drikker (gitt med hjemmel i §§ 1-7c, 4-6 og 4-7)

§ 2-1. Den som har bevilling til å skjenke *alkoholholdig drikk*, plikter også å føre et rimelig utvalg av drikker som kan inneholde opptil 2,5 volumprosent alkohol, og som må regnes som en naturlig erstatning for *alkoholholdig drikk*.

§ 2-2. Drikker som nevnt i § 2-1 skal oppføres på skjenkekart og andre prislister.

§ 2-3. Når halvflasker er i handelen, plikter skjenkestedet å føre et rimelig utvalg av slike.

Kapittel 3. Salg av drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol (gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-9 og 3-9)

§ 3-1. AS Vinmonopolets salg av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* skal foregå slik at skadevirkningene begrenses og sosiale og alkoholpolitiske hensyn ivaretas.

Det er selskapets ansvar å føre kontroll med at salget til enhver tid foregår i samsvar med lov og forskrift.

§ 3-2. (Opphevet ved forskrift 12 okt 2001 nr. 1185 i kraft 15 nov 2001.)

§ 3-3. Utlevering av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til personer som ikke fyller lovens vilkår for kjøp, selv om vedkommende viser frem skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Butikkpersonalet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 3-4. Butikkpersonalet skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet.

§ 3-5. Salg eller utlevering av *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.

§ 3-6. Butikkene skal ikke ekspedere bestillinger på *drikk med høyere alkoholinnhold enn 4,7 volumprosent alkohol* som skal sendes til militære områder med mindre det foreligger bestillingsbekreftelse fra vedkommende militære sjef. Som militært område regnes ikke kommandantbolig mv. hvor militære personer har sine private hjem.

§ 3-7. Salg av *drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol må ikke skje til personer under 18 år. § 3-3 gjelder tilsvarende.

§ 3-8. *Drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol må ikke selges fra automat.

Kapittel 4. Salg av drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
(gitt med hjemmel i §§ 1-5, 1-7c, 1-9 og 3-9)

§ 4-1. Dette kapittel gjelder for alt salg og utlevering av *drikk* som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol, likevel slik at § 4-5, § 4-6 og § 4-7 også får anvendelse på salg av *drikk* som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol.

§ 4-2. Salg og utlevering av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* skal foregå på en slik måte at skadevirkningene begrenses og alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

På salgsstedet skal drikk som inneholder over 2,5 og over 4,7 volumprosent alkohol plasseres på en slik måte at de ikke kan forveksles med alkoholfri drikk.

§ 4-3. Bevillingshaver og styrer er ansvarlig for at salget foregår i samsvar med alkoholloven og bestemmelser gitt med hjemmel i denne lov.

Bevillingshaver og styrer plikter å føre tilsyn med de ansattes salg av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol*, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for salg av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol*, og ellers gitt den nødvendige veiledning for virksomheten.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortreder.

§ 4-4. Salg eller utlevering av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til person som er åpenbart påvirket av rusmidler.

§ 4-5. Salg eller utlevering av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* må ikke skje til personer under 18 år, selv om det forevises skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgsstedet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 4-6. Det er forbudt å selge *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* fra automat.

§ 4-7. Betjening under 18 år må ikke ha befatning med salg og utlevering av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol*. Dette gjelder likevel ikke salg og utlevering av *drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol* når en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

Lærlinger og lære kandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i vidaregåande skole under praktisk opplæring i bedrift som ikke er 18 år, kan likevel selge eller utlevere *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen.

Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor salg av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 4-8. Bestilling av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* må ikke ekspederes med mindre bestillingen inneholder fullstendige opplysninger om kjøpers navn, adresse og alder.

§ 4-9. De ansatte skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet.

Kapittel 5. Forbud mot å gi salgsbevilling for *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* til visse typer virksomhet (gitt med hjemmel i § 3-8)

§ 5-1. Det kan ikke gis salgsbevilling for *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol* til bensinstasjon eller kiosk.

§ 5-2. Med "bensinstasjon" forstås utsalgssted som i det vesentlige selger bensin, olje og andre varer som er nødvendig for drift av eller vedlikehold av motorkjøretøyer og motorbåter.

Med "kiosk" forstås utvalg som i det vesentlige selger kioskvarer.

Kapittel 5A. Oppheves

Kapittel 6. Overdragelse av virksomhet (gitt med hjemmel i § 1-10 første ledd)

§ 6-1. Dersom ny bevilling er tildelt før et eierskifte, kan alkoholholdig drikk som inngår i varebeholdningen overdras sammen med virksomheten. Bevillingsmyndigheten skal ha melding om overdragelsen.

§ 6-2. Dersom ny bevilling ikke er tildelt før et eierskifte, men virksomheten fortsetter å drive på tidligere bevilling, jf. alkoholoven § 1-10 første ledd tredje og fjerde punktum, kan alkoholholdig drikk som inngår i varebeholdningen overdras sammen med virksomheten under forutsetning av at partene samtidig med melding om overdragelsen dokumenterer:

- Hvem som overtar virksomheten
- Tidspunktet for overdragelsen
- Varebeholdningens omfang

- En plan for håndtering av varebeholdningen for det tilfelle at ny *bevilling* ikke er gitt innen utløpet av overgangsperioden
Bevillingsmyndighetene kan ved ettersyn kontrollere de dokumenterte opplysninger.

Kapittel 7. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

(gitt med hjemmel i § 1-8 fjerde ledd)

§ 7-1. En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

§ 7-2. Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av.

Bestemmelsen her gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid.

Kapittel 8. Panthavers salg av alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i § 1-10 fjerde ledd)

§ 8-1. Sosial- og helsedirektoratet kan gi panthaver som dokumenterer at han har fått overført alkoholholdig drikk fra konkursbo, tillatelse til å selge alkoholholdig drikk til bevillingshaver etter alkoholloven.

Før tillatelse gis, skal det innhentes uttalelse fra politiet.

§ 8-2. Tillatelsen gis for et bestemt kvantum. Panthaver skal utpeke en person som vedkommende har styringsrett over, som skal være ansvarlig for å gjennomføre salget.

§ 8-3. Varelageret skal være tilfredsstillende sikret.

§ 8-4. Panthaver skal dokumentere at varene er overdratt til innehaver av bevilling etter alkoholloven. Videresalg skal være gjennomført innen tre måneder. Dersom dette ikke skjer, skal panthaver gi Sosial- og helsedirektoratet melding om årsaken. Direktoratet kan gi utsatt frist.

Kapittel 9. Forbud mot reklame for alkoholholdig drikk

(gitt med hjemmel i § 9-2 annet ledd)

§ 9-1. Reklame for alkoholholdig drikk er *forbudt*.

Forbudet gjelder også bruk av vare- eller firmamerke eller kjennetegn for alkoholholdig drikk, forutsatt at en ikke uvesentlig del av dem reklamen henvender seg til må antas å ville oppfatte den som reklame for alkoholholdig drikk.

Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme vare- eller firmamerke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk, med mindre varen har et eget distinkt varemerke/-kjennetegn. I slike tilfeller kan reklamen i tillegg gi opplysninger om vare- eller firmamerke eller kjennetegn, forutsatt at en ikke uvesentlig del av dem reklamen henvender seg til må antas å ville oppfatte den som alkoholreklame.

Varer som nevnt i første og tredje ledd må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

§ 9-2. Med reklame forstås enhver form for massekommunikasjon i markedsføringsøyemed, herunder reklame i trykt skrift, film, radio, fjernsyn, telefonnett, datanettverk, lysreklame,

plakater, skilt og lignende innretninger, avbildninger, utstillinger og liknende, distribusjon av trykksaker, vareprøver mv.

§ 9-3. Unntatt fra forbudet er:

1. Annonser i et utenlandsk trykt skrift som innføres til Norge, med mindre hovedformålet med skriftet eller importen er å reklamere for alkoholholdig drikk i Norge.
2. Informative annonser i bransjetidsskrifter og annen informasjon til bevillingshavere som ledd i den ordinære omsetningsprosess for alkoholholdige drikker.
3. Annonser om salgssted eller skjenkested med informasjon om stedets navn, adresse og åpningstider samt bevillingsrettigheter.
4. Opplysningsskilt av lite format i umiddelbar tilknytning til salgs- eller skjenkested.
5. Merking av vanlig serveringsutstyr på skjenkested med alkoholprodusenters eller grossisters firmanavn og/eller firmamerke.
6. Merking av bevillingshavers kjøretøyer, emballasje, betjeningsuniformer ol med eget firmanavn og/eller firmamerke.
7. Reklame i utenlandske fjernsynskanaler, når reklamen er i samsvar med reklamereglene i det land kanalen sendes fra.
8. Produkt- og prisopplysninger på Internett når opplysningene gis av AS Vinmonopolet som grunnlag for bestilling over nettet (nettsalg) eller innehaver av kommunal salgsbevilling for nettsalg av *drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol*.

Unntaket i første ledd gjelder likevel ikke reklame i fjernsynssendinger som er spesielt rettet mot Norge.

§ 9-4. Plikten til å fjerne utendørs reklame påhviler vedkommende eiendoms eier (fester).

Pålegg fra politiet om å fjerne utendørs reklame mv. kan fullbyrdes etter reglene i tvangsfullbyrdsloven § 13-14 uten at dom kreves.

§ 9-5. Departementet kan i det enkelte tilfelle, når særlige grunner foreligger, fravike bestemmelsene i dette kapittel.

§ 9-6. Dette kapittel gjelder også for Svalbard og Jan Mayen.

Kapittel 9A. Forbud mot reklame for tilvirkingsmidler for alkoholholdig drikk (gitt med hjemmel i § 9-1 fjerde ledd)

§ 9A-1. Reklame for stoffer som er særskilt beregnet for, eller betegnes som egnet til, tilsetning til alkoholholdig drikk er forbudt. Det samme gjelder reklame for emner, tilvirkingsbeskrivelser, apparater og andre midler til å framstille slike drikker.

§ 9A-2. Unntatt fra forbudet er:

Produkt- og prisopplysninger på Internett når opplysningene gis som grunnlag for bestilling av varer over nettet (nettsalg).

Kapittel 10. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger (gitt med hjemmel i § 1-9 fjerde ledd)

§ 10-1. Kommunen har ansvar for kontroll med utøvelsen av kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol og statlig bevilling etter alkoholloven § 5-3 første ledd.

§ 10-2. Kommunen skal gi nødvendig råd og veiledning til bevillingshaver, styrer og stedfortreder, slik at omsetningen av alkohol kan skje i samsvar med regelverket, og på en slik måte at alkoholpolitiske og sosiale hensyn ivaretas.

§ 10-3. Oppheves

§ 10-4. Kommunen er ansvarlig for at de som skal foreta kontroll ved salgs- og skjenkestedene (kontrollørene) får den nødvendige opplæring for å kunne ivareta sine oppgaver.

§ 10-5. Oppheves

§ 10-6. Kontrollen skal særlig omfatte salgs- og skjenketidene, aldersgrensebestemmelsene, og at det ikke selges eller skjenkes til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler. Kommunen skal sikre at kontrollen til enhver tid fokuserer på de forhold som synes hensiktsmessige etter en vurdering av de lokale forhold.

For børsnoterte selskaper har bevillingsmyndigheten kun rett til innsyn i regnskap som er offentliggjort, jf. børsforskriften § 6-3.

§ 10-7. Kontrollen av salgs- og skjenkesteder kan foregå åpent eller anonymt.

Etter utført kontroll skal kontrolløren alltid presentere seg for stedets ansvarshavende og muntlig redegjøre for sitt inntrykk av stedet.

§ 10-8. Skriftlig rapport sendes snarest mulig - og innen en uke - til salgs- eller skjenkestedet med adgang for bevillingshaveren til å uttale seg innen to uker.

Rapportene sendes bevillingsmyndigheten via sosialtjenesten. Rapporter fra steder med statlig bevilling skal sendes via kommunal bevillingsmyndighet. Salgs- eller skjenkestedets uttalelse til rapporten skal følge med.

§ 10-9. Salgs- og skjenkestedene skal kontrolleres så ofte som behovet tilsier. Hvert sted skal kontrolleres minst en gang årlig. Kommunen skal utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

§ 10-10. Innenfor rammen av denne forskrift kan kommunen fastsette nærmere retningslinjer for utøvelsen av kontrollen med salgs- og skjenkestedene.

Kapittel 10A. Internkontroll

(gitt med hjemmel i § 1-9 femte ledd)

§ 10A-1. For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av alkoholloven overholdes, jf. alkoholloven § 1-1, skal innehavere av salgs- og skjenkebevillinger føre internkontroll med den virksomhet som drives i henhold til bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.

Første ledd gjelder ikke for innehavere av ambulerende skjenkebevilling etter alkoholloven § 4-5.

§ 10A-2. I denne forskriften betyr internkontroll systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i bevillingen, alkoholloven og i bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.

§ 10A-3. Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold og ha det omfang som er nødvendig for å overholde krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven. Internkontrollen skal dokumenteres i den form og i det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

Internkontrollen innebærer at den/de ansvarlige for virksomheten skal:

1. ha oversikt over krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven som gjelder for virksomheten,
2. sørge for at ansatte i virksomheten har tilstrekkelige kunnskaper og kompetanse til å overholde kravene til virksomheten, herunder kravene til internkontroll,
3. ha oversikt over hvordan virksomheten er organisert og hvordan oppgaver og ansvar er fordelt,
4. ha rutiner for å sikre overholdelse av krav i bevillingen, alkoholoven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholoven som gjelder for virksomheten,
5. ha rutiner for å forebygge, avdekke og rette opp avvik,
6. foreta systematisk og regelmessig gjennomgang av internkontrollen.

Kapittel 11. Gebyr på kommunal salgsbevilling for øl og på kommunal og statlig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk (gitt med hjemmel i §§ 3-9, 4-7 og 7-1 annet ledd)

§ 11-1. Bevillingsgebyret fastsettes for ett kalenderår om gangen for hver enkelt bevilling på grunnlag av forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk.

§ 11-2. Gebyret skal betales etter følgende satser:

Salg:

0,16 kr pr vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

Skjenking av alkoholholdig drikk:

0,31 kr pr vareliter drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol

0,85 kr pr vareliter drikk som inneholder over 4,7 og under 22 volumprosent alkohol

2,79 kr pr vareliter drikk som inneholder 22 volumprosent alkohol eller mer

Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1200 for salg og kr 3500 for skjenking.

Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere.

For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 250 pr. gang.

§ 11-3. Bevillingsmyndigheten fastsetter frister for bevillingshavers innsendelse av oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk og innbetaling av gebyr.

Ved årets utløp skal bevillingshaver sende inn oppgave over faktisk omsatt mengde alkohol. Dersom det foreligger et avvik mellom tidligere oppgitt forventet omsetning og faktisk omsetning, kan bevillingsmyndigheten foreta en etterberegning og et etteroppgjør.

Kapittel 12. Avleggelse av kunnskapsprøve (gitt med hjemmel i § 1-7c syvende ledd)

§ 12-1. Styrer og stedfortreder må ha dokumentert kunnskap om alkoholoven og bestemmelser gitt i medhold av den. Dette kravet er oppfylt ved bestått kunnskapsprøve etter bestemmelsene i dette kapitlet.

§ 12-2. Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om kommunal salgs- eller skjenkebevilling.

Fylkesmannen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om statlig skjenkebevilling til skip og til Forsvarets befalsmesser etter alkoholloven § 5-3 første ledd.

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver for styrere og stedfortredere i virksomheter som har eller søker om statlig skjenkebevilling til tog, fly og til Forsvarets befalsmesser etter alkoholloven § 5-3 annet ledd.

Kommunen kan avholde kunnskapsprøver for kandidater uten tilknytning til virksomhet med bevilling.

Flere bevillingsmyndigheter kan samarbeide om gjennomføring av prøver.

§ 12-3. Bevillingsmyndigheten skal avholde prøve innen 2 måneder etter at den har mottatt melding om at prøve ønskes avlagt.

§ 12-4. Prøven skjer i form av flervalgsprøve som er forskjellig for henholdsvis salgs- og skjenkebevilling. Det avsettes 45 minutter til besvarelse av prøven.

Bestått prøve for skjenkebevilling skal dokumentere at kandidaten har kunnskaper om innholdet i bestemmelsene i alkohollovens kapittel 1, 4, 5, 7, 8 og 9, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene, og at vedkommende har kjennskap til alkohollovens kapittel 2, 3, 6, 10, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene.

Bestått prøve for salgsbevilling skal dokumentere at kandidaten har kunnskaper om innholdet i bestemmelsene i alkohollovens kapittel 1, 3, 7, 8 og 9, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene, og at vedkommende har kjennskap til alkohollovens kapittel 2, 4, 5, 6 og 10, samt forskrifter gitt med hjemmel i disse kapitlene.

§ 12-5. Ved bestått prøve utsteder bevillingsmyndigheten bevis som dokumenterer at kunnskapskravet er oppfylt.

§ 12-6. For avleggelse av prøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr på kr 300.

Kravet om dokumenterte kunnskaper i form av bestått prøve må være oppfylt før styrer og stedfortreder kan godkjennes i virksomhet som søker om bevilling etter 1. juli 1999.

Kravet om dokumenterte kunnskaper i form av bestått prøve må være oppfylt senest 1. juli 2000 for styrere og stedfortredere i virksomhet som har eller har søkt om bevilling før 1. juli 1999.

Kapittel 13. Opplysninger til statistiske formål (gitt med hjemmel i § 1-14)

§ 13-1. Innehaver av salgs- eller skjenkebevilling plikter etter anmodning å avgi opplysninger til bruk for statistiske formål til Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS).

Opplysninger som kan kreves avgitt gjelder omsetning av alkoholholdig drikk på det enkelte salgs- eller skjenkested, herunder vareliter og type. Det kan også kreves opplysninger om drikk med alkoholinhold mellom 0,7 og 2,5 volumprosent. SIRUS gir nærmere bestemmelser.

§ 13-2. SIRUS kan i samarbeid med Statistisk sentralbyrå bestemme hvordan offisiell statistikk skal utarbeides, herunder:

- definisjon av statistiske enheter, kjennemerker, klassifikasjoner mv.

- databearbeidingen.

Det skal legges vekt på statistikkhensyn og på hensynet til de berørte parters kostnader ved innhenting av opplysninger og utarbeidelse av statistikk.

Kapittel 13A. Føring og bruk av register med opplysninger om innehavere av salgs- og skjenkebevilling

(gitt med hjemmel i alkoholloven § 1-14 annet ledd)

§ 13A-1. Registerets omfang og formål

Registeret skal omfatte opplysninger om innehavere av salgs- og skjenkebevilling.

Registeret skal nyttes til å holde oversikt over hvem som har salgs- og skjenkebevilling.

§ 13A-2. Registeransvarlig

Sosial- og helsedirektoratet er ansvarlig for registeret.

§ 13A-3. Føring av registeret

Registeret føres ved hjelp av elektronisk databehandling (edb).

Bevillingsmyndighetene skal selv vedlikeholde opplysningene i registeret. Det skal legges til rette for at bevillingsmyndighetene på enklest mulig måte kan registrere og endre opplysninger i registeret.

§ 13A-4. Registerets innhold

Registeret skal inneholde følgende typer opplysninger:

- a) hvilke rettigheter bevillingen omfatter, jf. alkoholloven § 3-1 andre og tredje ledd eller § 4-2 første og tredje ledd.
- b) bevillingshavers firmanavn og organisasjonsnummer/foretaksnummer
- c) virksomhetens adresse og andre kontaktopplysninger
- d) bevilling gyldig til (dato)
- e) bevilling gitt (dato)
- f) bevilling inndradd (dato)

§ 13A-5. Utlevering av opplysninger fra registeret

Opplysningene i registeret er offentlige.

§ 13A-8. Forholdet til personopplysningsloven

Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) gjelder i den grad opplysningene i registeret er personopplysninger, jf. lovens § 2.

Kapittel 14. Aldersgrenser ved innførsel, salg og kjøp av vinråstoff mv.

(gitt med hjemmel i § 8-4)

§ 14-1. Råstoff, halvfabrikata, preparater og andre varer som hovedsakelig anvendes ved tilvirkning av eller som tilsetning til alkoholholdig drikk, må ikke innføres fra utlandet av personer under 18 år.

§ 14-2. Betjening under 18 år må ikke ha befatning med salg eller utlevering av varer som nevnt i § 14-1.

Læringer og lære kandidater, jf. lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 4-1, og elever i den vidaregåande skole under praktisk opplæring i bedrift, som ikke er 18 år, kan likevel selge eller utlevere slike varer når dette er nødvendig av hensyn til opplæringen. Det er et vilkår at det foreligger en reell opplæringssituasjon, hvor salg av slike varer inngår som en del av en fastsatt læreplan.

§ 14-3. Salg eller utlevering av varer som nevnt i § 14-1 må ikke skje til personer under 18 år, selv om det forevises skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgsstedet har i tvilstilfelle rett og plikt til å kreve at kjøper legitimerer sin alder.

§ 14-4. Det er forbudt å kjøpe varer som nevnt i § 14-1 på vegne av noen som er under 18 år.

§ 14-5. Bestilling av varer som nevnt i § 14-1 må ikke ekspederes med mindre bestillingen inneholder fullstendige opplysninger om kjøpers navn, adresse og alder.

Selger kan ved forsendelsessalg kreve kopi av gyldig legitimasjon fra kjøperen, dersom dette er nødvendig for å kontrollere at salg eller utlevering av varer nevnt i § 14-1 ikke skjer til personer under 18 år.

Kapittel 15. Oppheves

Del II. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 1998.

Fra 1. januar 1998 opphører følgende forskrifter å gjelde:

1. Forskrift av 19. desember 1989 nr. 1265 om omsetning av alkoholholdig drikk mv.
2. Forskrift av 2. oktober 1936 nr. 9529 om forbud mot kjøp av brennevin for andre.